

Okénko Pedagogicko-psychologické poradny Kadaň

Školní zralost a vhodnost odkladu povinné školní docházky

V únoru proběhly zápisy budoucích prvňáčků do základních škol. Někteří rodiče nyní zvažují, zda jsou jejich ratolesti na vstup do školy dostatečně zralé a jestli by pro ně raději nebyl vhodný tzv. „odklad“. V dnešní době má roční odklad povinné školní docházky cca 20% dětí, tj. každé páté dítě.

Školní zralost znamená připravenost dítěte pro první třídu. Pokud do školy nastoupí školsky nezralé dítě, může mu to znepríjemnit celou školskou kariéru. Dítě nemá tak dobré výsledky, jaké by se vzhledem k jeho schopnostem daly očekávat. Bude zažívat zbytečná selhání, ke kterým by už za rok nemuselo dojít. Škola pro něj bude příliš zatěžující. Může tím získat negativní vztah ke škole, který se později těžko napravuje. Jak se pozná školsky zralé dítě? Je potřebná dostatečná vyspělost dítěte v těchto základních oblastech – tělesná, psychická a sociální. Budoucí školák by měl být přiměřeně orientován ve světě, ve kterém žije. Měl by znát své jméno a příjmení, věk, vědět, kde bydlí, znát jména rodičů a sourozenců, zaměstnání rodičů. Měl by znát názvy běžných zvířat, rostlin, povolání, věci denní potřeby... Měl by poznat alespoň základní barvy, umět pojmenovat základní geometrické tvary. Měl by chápat pojmy jako větší-menší, lehký-těžký, první-poslední-prostřední. Měl by se orientovat v prostoru a čase (rozumět pojmům nahoře-dole, včera-dnes-zítro apod.). Měl by již správně vyslovovat (či maximálně neříkat dobře r a ř). Očekává se přiměřený rozvoj hrubé i jemné motoriky. Potřebná je i pracovní zralost – dítě by mělo umět vydržet 5 - 10 minut i u činnosti, která ho příliš nebaví. Dítě by mělo zvládnout být celé dopoledne bez rodičů, umět se podřídit cizí autoritě (paní učitelka či pan učitel). Mělo by dokázat komunikovat s dětmi i s dospělými, umět říci, když se mu něco nelíbí, dokázat vyjádřit své přání. Dítě by mělo umět chvíli počkat, než na něj přijde řada, dodržovat pravidla hry, dokázat spolupracovat s ostatními. Potřebná je také samostatnost – školák se musí sám obléknout, svléknout, ohlídat si svoje věci. Pokud většinu z vyjmenovaných dovedností dítě nezvládá či zvládá jen s vypětím sil, bylo by namístě uvažovat o možnosti odkladu povinné školní docházky. Vhodné je poradit se s učitelkami v MŠ, znají dítě z jiných stránek než rodiče, mohou jej porovnat s ostatními dětmi. Mají odhad, jaké schopnosti jsou pro školu potřebné. Může odklad dítěti uškodit? Ano, v případě, že dítě je na školu přiměřeně zralé. Kdyby takové dítě ještě rok čekalo, promeškalo by optimální čas k výuce čtení a psaní. Za rok už by se nejspíš v první třídě nudilo, neodpovídala by jeho vzdělávacím nárokům. Proto o odkladu nerozhodují pouze rodiče (aby nedávali odklad jen proto, že chtějí dítěti prodloužit dětství). K udělení odkladu je nutné doložit škole doporučující vyjádření školského poradenského zařízení či lékaře (v případě, že se jedná o nějaký zdravotní problém dítěte).

Mgr. Tereza Beníšková, psychologka, vedoucí PPP Kadaň

Příště: Jak probíhá vyšetření školní zralosti v PPP

Kontakt:

Pedagogicko-psychologická poradna Kadaň

Fibichova 1129

Kadaň

Tel.: 474 334 487

E-mail: kadan@pppuk.cz